

## ΕΝΑΣ ΓΑΜΟΣ

(Ίδε ἀριθμὸν 137).

— Γιατί ; ὄχι δὲ· κι ἡ νύφη δὲν εἶναι ἄσημη.

Ὁ γαμπρός, λέγουν, ἔχει μιὰν ὀντάλι· ἀλήθεια ;

— Κι ἐγὼ ἤκουσα ἓνα τέτοιο πρᾶμα. Τὴν ἔβγαλε, τὴν ἐπούλησε, κάτι τέτοια λόγια λέγανε μὰ δὲ ξέρω.

— Ἐγὼ ἤκουσα πὼς ἀρρώστησε, πὼς εἶναι κατὰκοιτη. Ὅλοι μὲς τὸ σπίτι φοβοῦνται μὴν τύχη καὶ τ' ἀκούση ἡ νύφη.

Στὶς κώχες, σ' ὄλα τὰ μέρη, οἱ συνομιλίες, οἱ κουβέντες, οἱ ἀστείότητες, οἱ γλωσσοφαγίες πῆραν δρόμο. Σιγὰ σιγὰ μὲ τις φωνές πού ἀνακατώνονται ἢ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη καὶ γίνονται μιὰ βοή, μὲ τὰ ποδοπατήματα τῶσων ἀνθρώπων πού ἄλλοι ἀνεδοκατέβαιναν τις σκάλες κι ἄλλοι πηγαينوήρχονταν στὸ σοφᾶ, στὴ κάμαρη, καὶ μὲ τὸ σκοπὸ πῶπιζεν ἡ μουσική, ἡ ζωὴ, θαρροῦσες, ἀρχισε νὰ βράζει μέσα ὅλο τὸ σπίτι.

Ἡ ἐποχὴ πού βρισκόμαστε γιὰ τὰ ἦθη μας εἶναι μεταβατική· γιὰ τοῦτο, χωρὶς πολὺ σεβασμὸ στὴν παλιὰ συνήθεια, ἀπὸ τὸ πρῶι, μιὰ φήμη κυκλοφοροῦσε ἀνάμεσα στοὺς προσκαλεσμένους, πού θὰ τοὺς κρατήσουν τάχα καὶ τὸ βράδυ. Κι ὅπως τῶλεγαν ἡ φήμη αὐτὴ ἀλήθεψε. Μόλις βράδυνασε, ἓνα σωρὸ κεριά, πολυελαία, λάμπες, ἀνάφτηκαν σ' ὄλα τὰ μέρη τοῦ σπιτιοῦ.

Ὅταν πιά τὸ ἀδιάκριτο, τὸ ζηλιάρικο καὶ φθονερὸ ἐκεῖνο φῶς τοῦ ἡλίου, πού γυρέβει νὰ ξεσκεπάζη ὡς καὶ τίς πιὸ κρυφές πομπές, καὶ τίς παραμικρότεροι λεκέδες, συνειθισμένο πάντα νὰ προσπαθῆ νὰ χυλνᾷ ὄλα τὰ χρώματα, καὶ τὰ κλιότερα ἀκόμη, ἔσθυσε κι ἀρχισε ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος τὸ ἀδύνατο φῶς τῶν πολυελαίων νὰ τρεμοσβύνῃ ἐπάνω στὰ ὤμορφα πρόσωπα, καὶ νὰ χαθεύῃ ἐρωτικά τὰ μαῦρα μαλλιά, καὶ νὰ κυματίζῃ ἀπάνω στὰ παρδαλὰ ἀτλαζωτὰ φερέματα, τὰ διαλεγμένα μὲ τὸ γνωστὸ ἐκεῖνο καὶ ἔξοχο γούστο πῶχουν στὴν ἐκλογή χρωμάτων οἱ Ἄνατολίτες, μὲ τὴν κλίση πάντα στὸ ὑπερβολικὸ, ἢ τελετὴ ὅλη παρεχῆθηκε μιὰν ἄλλη χάρι κι ἀναλαμπή.

Τὰ μεσάνυχτα, τὴν ὥρα πού ἡ μουσική μὲ τοὺς περίφημους τεχνίτες της, πού ξύπνησε τὸ καλλιτεχνικό τους αἶσθημα καὶ πῆρε τὸ δρόμο της, τὴν ὥρα πού ὄλα πιά ἦταν φωτολουσμένα μὲ τὴν λάμψη τῆς χαρᾶς, μιὰ σκιάβα μὲ τὸ τζανφῆσινο κι ἴσα μὲ κάτω μακρὸ ἐντράι της, μὲ τὰ μαλλιά δεμένα μοναχὰ μὲ μιὰ κορδέλλα καὶ χυμένα ἀπάνω της, κατέβαινε τίς σκάλες στὸ κάτω πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ καὶ προχωροῦσε στὸ πιὸ ἔρημο μέρος του. Ἀπ' ἀνάμεσα, σὰν ἐλάφι πού φεύγει ὅταν τὸ κυνηγᾷ λεοντάρι, ἀπ' τὸν φόβον του, στέκουνταν, ἔστρεφε τὸ πρόσωπό της τὸ περιγυμμένο ἀπ' τὰ μαλλιά κι ἔβλεπε μιὰ πίσω της. Μπῆκε σ' ἓνα δρόμο μακρὸ, πού στὴν ἄκρη του βρισκούνταν μιὰ κάμαρα.

Σὰν νᾶθελε νὰ παύσῃ τὸ καρδιοχτύπι της, ἔβαλε τὰ χέρια στὸ στήθος κι ἔδωσε μιὰ ἀκράση ὀλόγυρα. Ἡ βοή τοῦ γάμου ἀπὸ μακρὰ ἀντηχοῦσε ὡς ἔδῳ. Ἀκούμπησε μὲ τὴν ράχη στὸν τοίχο, καὶ μιὰ ἀχτίνα ἀπὸ τὸ φεγγάρι πού περνοῦσε ἀπὸ μιὰ τρυπίτσα τοῦ παραθύρου, κοντὰ στὸ ταβάνι, κι ἔμπαινε κρυφὰ κρυφὰ, θαρρεῖς γιὰ νὰ διῆ τὴν κόρη, τὴν ἐξέσταινε. Σὲ λίγο, ἀγάλια ἀγάλια χτυπᾷ τὴν κλειδωμένη πόρτα τοῦ τελευταίου δωματίου, στὸ μακρινὸ αὐτὸ δρόμο, πού ἀκόμη σὲ πολλὰ κονάκια βρίσκεται.

Ψυχὴ δὲν ἀκούεται. Χτυπᾷ κομᾶτι δυνατώτερα. Πάλε τίποτα. Περιμένει λιγάκι καὶ πάλε ξαναχτυπᾷ πιὸ δυνατὰ. Αὐτὴ τὴν φορὰ μιὰ τρεμουλιαστὴ φωνὴ ἔδωσε ἀπάντηση ἀπὸ μέσα «Πιὸς εἶναι ;»

— Ἐγὼ ἔμαι Μανὰ μ'. Ἄνοιξτε.

Σ' αὐτὸ ἀπάνω μιὰ γρηχὴ μὲ τὰ κομπολόγια στὸ χέρι, μὲ τὸ φερετζέ στὸ κεφάλι, βαρῶν βαρῶν, σηκώνεται ἀπὸ τὸ χαλί πού κάθονταν κι ἀνοίγει τὴν πόρτα.

Ἡ κάμαρα αὐτὴ βρισκούνταν σὲ μιὰ κώχη τοῦ σπιτιοῦ, πού ἄφισαν τὰ πλούτη στὴν κακομοιριά, μὲ μικρὰ στραβοκλωμένα παράθυρα, πῶβλεπαν στὴν μπαξέ, καὶ μπροστὰ τους ἓνα μιντερί μακρὸ, πεταμένο ὅπως ἔτυχε, σαπισμένο στὶς ἄκρες ἀπ' τὴν ὑγρασία, πού σχηματίζε κάτι μεγάλους μαύρους λεκέδες στὰ ντουβάρια.

Ὅτι μπαίνεις μέσα, δεξιά σ' ἓνα κρεβάτι, βλέπεις μιὰ νέα μὲ πρόσωπο γλωμὸ καὶ ἄθωρο, τὸ χρῶμα αὐτὸ πού δείχνει ὅτι σὲ λίγο θὰ κόψῃ τὸ δρόμο τῆς ζωῆς. Μόλις τὴν ἰδῆς, αἰσθάνεσαι μιὰ πληχτική βάρυ ἐντύπωση.

Τὸ γαλανὸ χρῶμα τῶν ματιῶν χάθηκε πιά μὲς ἀπ' τὰ βλέφαρα, θαρρεῖς πού ἔφυγε σ' ἄλλον κόσμο, κι ἔσβησες τὰ μάτια πού μονάχα ἀσπράδι τὰ ἔμεινε, νὰ σβύνουν σιγὰ σιγὰ σὰν δυὸ ἄστρα τὴν ὥρα πού ζημερώνει. Ἀνάμεσα στὰ χεῖλη της, πού κι αὐτὰ εἶχαν τὸ ἴδιο χρῶμα μὲ τὰ μάγουλα, διακρίνονταν τὰ δόντια της καὶ κάτω ἀπ' τὸ λεπτὸ δέρμα της, στὰ μηνίγγια καὶ στὸ λαιμὸ, φαίνονταν οἱ μαδιές φλέβες της.

Λίγο λίγο, ὅσο πλησιάζει ὁ θάνατος καὶ τῆς παρεμβόρωνε τὰ χαρακτηριστικὰ, μιὰ ὄψη ἐλευινὴ ζωγραφίζονταν στὸ πρόσωπό της, καὶ στὰ μέρη πού τὸ ρεμα τῆς ζωῆς τελείωνε πιά, ἀρχινοῦσε νὰ φαίνεται τὸ χρῶμα τῶν χρωμάτων. Μιὰ δυνατὴ μουσική, ἀνακατωμένη μὲ τὴν γλιαρὴ ζέστη πού μαζώνεται τὴν ἡμέρα ἀπὸ τὸν ἥλιο καὶ σκορπιέται τὴν νύχτα μαζί μὲ τὴν ὑγρασία, ξατριζούνταν μέσα στὸ δωμάτιο. Γιατί τὰ συστατικὰ ἐκεῖνου τοῦ κορμιοῦ ἔπαιρναν κι ἔδιναν.

Ἡ νιά αὐτὴ, ἡ δεκωχτάρα, πού κοιτεται στὸ κρεβάτι τοῦ θανάτου, τρεῖς τέσσαρα χρόνια πρωτύτερα μὲ τὰ μαλλιά της τὰ χρυσά, τὸ σῶμα της τὸ τριανταφυλλί καὶ τὰ μάτια της τὰ γαλανὰ, ἦταν

γεμάτη δροσιά σαν τήν άνοιξη, και χαρά γεμάτη σαν τὰ πουλιά.

Μεγαλωμένη μέσα στο χαρέμι τὸ τριγυρισμένο μὲ ντουβάρια χοντρά, άνεπηρέαστα ἀπ' τὴ πρόοδο τοῦ αἰῶνα ποὺ διακρίνει, κι' ἀπὸ κάθε ἄλλη εἶδησι ἀπ' τὸν ἔξω κόσμο ἀπέραστα, ἀπόμεινε ὀλότεια ἀνίδεια ἀπ' τὰ γάλια τοῦ κόσμου τοῦ ἀληθινοῦ. Ἄγαπούσε τὰ λουλούδια, ἔτρεχε κατόπι στὶς πεταλούδες, κάθε πρωτὶ άνοιγε στὴν κάμαρά της τὸ παράθυρο πῶθλεπε στὸν κήπο και τραγουδοῦσε. Ὅταν κατέβαινε τὶς σκάλες πηδοῦσε τὰ σκολοπάτια τους, τὰ παίρνε δυό-δυό. Μὲ τὰ χάρδια ποὺ μεγάλωτε ἀπὸ μικρὴ ἴσα με τώρα, ἀνάμεσα στὰ παιδιακίσια και παρθένα χρόνια της, ἔμοιαζε χελιδόνι, τὴν ὥρα ποὺ πέφτει μέσα σὲ δυὸ ἐναντία ῥέματα τ' ἀέρα, κι' ἀρίνει τὸν ἑαυτό του ὅπως τοῦ κατέβει, μὲ χάρι κι' ἀφέλεια, πότε ἀργά πότε γλήγωρα, μιὰ περπατοῦσε, μιὰ ἔτρεχε, μπινιόβγαίνει σ' ὅλες τὶς κάμαρες τοῦ σπιτιοῦ, σ' ὅλα τὰ μέρη, στὶς κώχες τοῦ μπαζέ, παντοῦ.

Ἢ ὑγεία σὲ κείνο τὸ σώμα, βασίλευε μ' ὅλη τὴν δύναμι και τὴν λάμψη ποὺ μοναχὰ σὲ τέτοια ἡλικία μπορεὶ νὰ βρεθῆ.

Τὸ χαμόγελο ἐκεῖνο, ποὺ πάντα ἔλαμπε στὰ χεῖλια της τὰ κοραλένια, και κάποτε κάποτε ὡς και στὰ μάτια της ἀκόμη τὰ γαλανὰ ἔδιδε ἕνα τριανταφυλλέιο χρώμα, μὲ τὸ παραμικρότερο καμμιὰ φορὰ πρῶμα μεταβάλλουνταν σ' ἕνα γέλιο ξεκαρδιστό, ἀβάσταχτο.

Ἄλλὰ και τὰ φταιζήματά της ἦταν μεγάλα, πολὺ μεγάλα μάλιστα. Ἀνλόγως τῆς ἡλικίας της ἦταν πολὺ ὠμορφη, κατὰ τὸ μέρος ποὺ βρίσκουνταν πολὺ εὐγενική και ντιλικάτη, και, τὸ χειρότερο, δὲν μπόρεσε νὰ καταλάβῃ ὅτι ἡ πολλὴ καλωσύνη και ἡ ἐλευθερία ποὺ τῆς δείχνουν τώρα, εἶναι ἕνα πρόσκαιρο παιχνίδι μιὰ ἄσπαστη περαστική ἐπιθυμία ποὺ αὔριο θὰ μεταβληθῆ σὲ τυραννική περιφρόνησι κι' ὀργή. Τὰ λουλούδια τ' ἀγαποῦσε πολὺ, στὶς πεταλούδες ἔπερτε κατόπι πολὺ, κι' αὐτὸ τὸ ζηλιάρικο τὸ ἐπικίνδυνο χαμόγελο και καλὰ νὰ μὴ θέλῃ ν' ἀφίση τὰ χεῖλη της ἀπ' τὰ φιλιὰ ποὺ τῆς ἔδινε.

Ἐνα πρωτὶ ποὺ σηκώθηκε πολὺ νωρὶς κι' ἔτρεχε ἀπ' ἐδῶ κι' ἀπὸ κει μέσα στὸ μπαζέ, δυὸ χεῖρια τὴν ἔπιασαν ἀπὸ τοὺς ὤμους, κι' ἕνας ἀπὸ πίσω τὴν φίλησε. Ἐκεῖ ποὺ πολεμοῦσε νὰ γλυτώσῃ ἀπ' αὐτὴ τὴν παγίδα ποὺ ἔπεσε ἔτσι ἄξαρνα, μὲ τρομάρα γύρισε νὰ δῆ πὺς ἦταν: Ὁ Μπεχτσέτ βένης! Μὲ φωνὴ πὺς δυνατὴ, πὺς σφιχτερὴ ἀπ' ἐκεῖνα τὰ χεῖρια, μ' ἕνα ὕφος προσταχτικό: «Στάσου! σὲ θέλω! σ' ἀγαπῶ.» τῆς εἶπε.

Ἐνα φιλὸ ἀεράκι ποὺ φύσηξε κείνη τὴν ὥρα και σκόρπισε τὰ χρυσὰ της τὰ μαλλιά ἀπάνω σ' αὐτιά της, θαρρεῖς πὺς ἤθελε νὰ τὴν μπόδισῃ ν' ἀκούσῃ αὐτὰ τὰ λόγια τὰ καυτερά. Ἄλλὰ πλάγι της ἡ φύση, ἡ ἀδάμαστη ἀπὸ κάθε ἐμπόδιο ὅταν θέλει νὰ

φθάσῃ τὸν σκοπὸ της, κι' ἡ δύναμη, ἡ ὀρηκτικὴ τοῦ νέου ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος, ἀνάγκασαν τὴν Διλοσιτὰν νὰ ὑπακούσῃ. Γιατὶ ἄραγες, τὸν ἀγαποῦσε; Ὅχι. Μήπως αὐτὴ ἡ φωνὴ ποῦχε μέσα της ἕνα μεγαλεῖο ἄγριο προσβλητικό, μιὰ διαταγὴ δεσπότη ἐπιβλητικού, τῆς ἦρτε τάχα πὺς ταπεινὴ, πὺς γλυκιὰ ἀπὸ τόσες καλύτερες φωνές ποῦχε ἀκούσῃ ὡς τώρα; τῆς φάνηκε ἄραγες πὺς ἡμερὴ, πὺς ἔλαφρά ἀπ' τὰ κελαδήματα των πουλιῶν και νόμισε πὺς μπήκε μέσα στὰ σωθικά της κι' ἔπιασεν ἐκεῖ ἕνα τύπο ἄδειο ὀλόαδειο, ποὺ τώρα καταλάβαινε πὺς εἶχε, νὰ τῆς ἐξασφαλίσῃ μιὰ αἰώνια φιλοστοργία και προστασία; τὸν ἔπηρε ἄραγες γιὰ ἕνα τέτοιο σπλαχνικὸ προστάτη κι' ἀδελφὸ της; ἢ ἴτως πίστεψε πὺς βρέθηκε και γι' αὐτὴν ἕνας καλὸς Βένης; Κι' ἡ ἴδια δὲν τὸ ἤξερε.

Πέρασαν τρεῖς μέρες. Τώρα πιά ἡ Διλοσιτὰν δὲν εἶναι κείνο τὸ κορίτσι, τὸ ἄθῳο παιδί, ἡ δοῦλα χωρὶς κανένα στὸν κόμπρον. Ἐγίνε ὄνταλίκι τοῦ Μπεχτσέτ βένη.

Τὰ κοριτσιίστικα μυαλά της εὐκόλα ἄρχισαν νὰ πλέουν μέσα σὲ φανταστικὲς εὐτυχίες, μὲ μέλλον ἐξησφαλισμένο, μ' ἔρωτα φλογερὸ, και ὅλα αὐτὰ τὰ θλεπε κάτω ἀπὸ τὰ μικροῦτσικα ποδαράκια της.

Ἄν εἶχε κομματί ἰδέα, ἡ Διλοσιτὰν, ἀπ' τὰ πράγματα τοῦ κόσμου κι' ἀπ' τὴν ἀληθινὴ ζήση, εὐκόλα θὰ καταλάβαινε ὅτι αὐτὸ ποὺ βγήκε ἄξαρνα στὴν ζωὴ της νὰ τῆς κόψῃ τὸν δρόμο, δὲν ἦταν μήτε ὑψηλὴ μήτε τυφερὴ ἀγάπη, ἀλλὰ, μ' ὅλη της τὴν ὀρηκὴ και βαρβρότητα ποὺ μπορεὶ νὰ γένῃ, σωστή, ἀπότομη λαγνία. Ἀληθινὰ, πολὺ ἀπότομος, σκληρὸς φάνηκε γιὰ τὴν δύστυχη. Ἄμα βράδυαζε ὅλο τὸ σπίτι τὸν ἔτρεμε. Τὴν ὥρα ποὺ γύριζε στὸ ἀπάνω πάτωμα τοῦ παμπάλαιου αὐτοῦ και θεόρατου σπιτιοῦ, τὰν ποὺ γένεται σ' ὅλα τὰ μεγάλα ξύλινα σπίτια, τὰ ὀλοτρόγυρα δωμάτια ἔτριζαν, οἱ καναπέδες ποὺ βρίσκουνταν μέσα σειοῦνταν. Καμμιὰ φορὰ μὲ τὸν παραμικρότερο θυμὸ ἢ ἀπ' τὴν ἀπελπισία γιατί δὲν μπόρεσε νὰ καταφέρῃ καμμιὰ βρωμοδουλειὰ, ποὺ μὲ χαμέοπεια κυνηγοῦσε, ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι, πετοῦσε τὶς καρέκλες ἀπ' ἐδῶ κι' ἀπ' κει και τὶς ἔσπανε.

Ἢ Δελσιτὰν, ἀκόμη ἀπ' αὐτὲς τὶς δυὸ πρώτες ἐβδομάδες τῆς ἀγάπης, ἔθλεπε ποὺ κουρελιάστηκε ποὺ σαλαπατῆθηκε, καταλάβαινε ὅτι οἱ κόρδες ποὺ ἔνωσαν τὴν νεανικὴ της περιφάνια και τὸν ἐγώισμὸ της τὸν γυναικεῖο μὲ τὴν καρδιά της ἔσπασαν πιά.

Νὰ ἄς ποῦμε ποὺ ὁ Μπεχτσέτ βένης ἔτυχε νὰ τὴν φωνάξῃ καμμιὰ φορὰ και νὰ μὴν ἀκούσῃ, ξεφώνιζε τότες: «Ἐσένα φωνάξω! Παλιοπατσαβούρα! Κουφὴ εἶσαι;» Ἄλλοτες πάλι ποὺ ἤρχουνταν ξῶρας τὸ βράδυ κι' εὔρισκε τὴν Διλοσιτὰν ἀποκοιμισμένη ἀπὸ τὴν κούραση πίσω ἀπ' τὴν πόρτα τῆς κάμαρας, τὴν ἔξυπνοῦσε μὲ τὶς πορποδιές. (Ἀκολουθεῖ).

